

แนวทางการปฏิรูป การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยหลักคิดแบบ CC&Ds

วันเฉลิม นະนำน

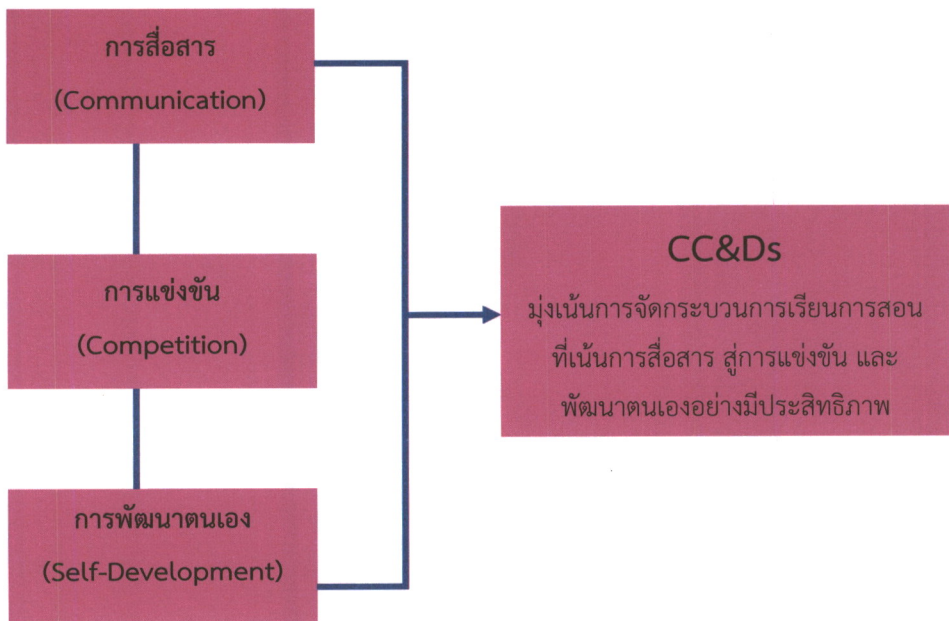
โรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

จากการศึกษาความสำคัญของภาษาอังกฤษ พบว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้และพูดกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกเพื่อการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน จะเห็นได้ว่าในหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทย ได้มีการสนับสนุนให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนจำนวนมากในประเทศได้ทำการเรียนการสอนในรูปแบบของห้อง English Program (EP), Mini English Program (MEP), Intensive English Program (IEP) และ English for Integrated Study (EIS) เพื่อเน้นและหวังผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะทางด้านภาษาอังกฤษควบคู่กับการเรียนรายวิชาพื้นฐานในหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญในหลาย ๆ สาขา เช่น การแพทย์ วิศวกรรม สื่อสารมวลชน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสารองค์กร เกษษกรรม และการวิจัย เป็นต้น เพราะการศึกษาในแวดวงที่กล่าวมานี้ จำเป็นต้องอ่านบทความหรือหนังสือที่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ จากความสำคัญของภาษาอังกฤษจึงทำให้ประเทศทั่วโลกส่วนใหญ่มีการวางนโยบายให้จัดการศึกษาและประกาศพระราชบัญญัติ รวมถึงระเบียบราชการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความสำคัญของภาษาอังกฤษในการพัฒนาประเทศต่อไป

นอกจากข้อมูลการศึกษาความสำคัญของภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่ผู้เขียนได้สังเคราะห์แล้วนั้น สำหรับประเทศไทย เราเคยคิดกันหรือไม่ว่า เราเรียนภาษาอังกฤษไปเพื่ออะไร และครูสอนภาษาอังกฤษไปเพื่ออะไร และควรสอนไปในทิศทางใด ผู้เขียนจึงได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน จากการอ่านรายงานการวิจัย การพูดคุยสอบถามทั้งตัวของผู้เรียนและ

ผู้สอนภาษาอังกฤษ พบว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ เหตุผลนี้ชัดเจนมากสำหรับประเทศไทยที่นำการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป หรือ The Common European Framework of Reference for Language (CEFR) เข้ามาเป็นกรอบแนวทางให้ครูในประเทศไทยนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของคนไทย ซึ่งจัดเป็นความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศไทยในปัจจุบัน เพราะระดับความสามารถของคนไทยในด้านภาษาอังกฤษยังอยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากการสื่อสารแล้ว ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันยังคงเน้นให้ผู้เรียนแข่งขัน อาทิ การทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อจบการศึกษา การทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อเข้าเรียนต่อ การแข่งขันภาษาอังกฤษในงานมหกรรมวิชาการต่าง ๆ การใช้ผลภาษาอังกฤษเพื่อเลื่อนตำแหน่งงานหรือเงินเดือน เป็นต้น เหตุผลทั้งสองข้อที่กล่าวมานั้นล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยการพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะฉะนั้นแล้ว หลักการคิดแบบมุ่งเน้นการสื่อสาร (Communication) สู่การแข่งขัน (Competition) และ พัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ (Self-Development) หรือ CC&Ds เป็นหลักการคิดที่ผู้เขียนเสนอเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน เนื่องจากหลักการคิดดังกล่าวผู้เขียนได้วิเคราะห์และสังเคราะห์จากการอ่านรายงานการวิจัย การศึกษานโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการ และประสบการณ์การเรียนและการสอนของผู้เขียน และนอกจากนี้ หลักการคิดแบบ CC&Ds ยังได้รับความเห็นชอบของคณะผู้บริหารโรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม ให้ระบุหลักการคิดนี้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะและความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนโรงเรียนยางซ้ายพิทยาคมอีกด้วย

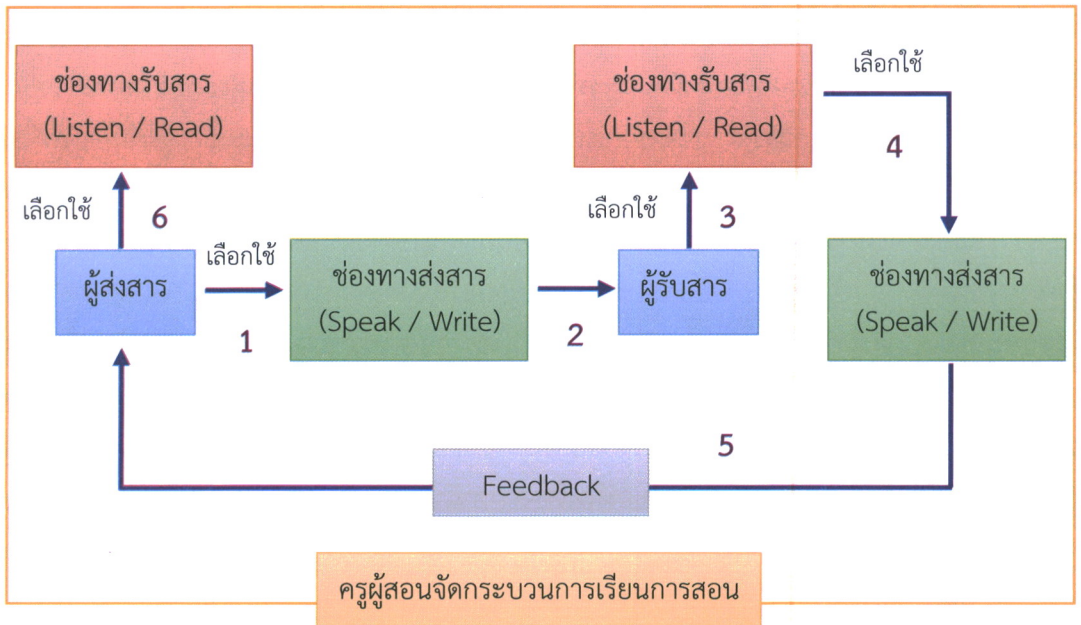
แผนภาพ แสดงจุดเน้นการจัดการกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ของโรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม

จุดเน้นและนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการทางด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษว่า “กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างเสริมสมรรถนะและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นไปตามจุดเน้นและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวางแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษ จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาภาษาอังกฤษนั้นต้องเน้นและพัฒนาอยู่ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร ส่วนที่ 2 การใช้เครื่องมือที่ได้รับการสื่อสาร และส่วนที่ 3 เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสามารถขยายความให้เข้าใจได้ ดังนี้

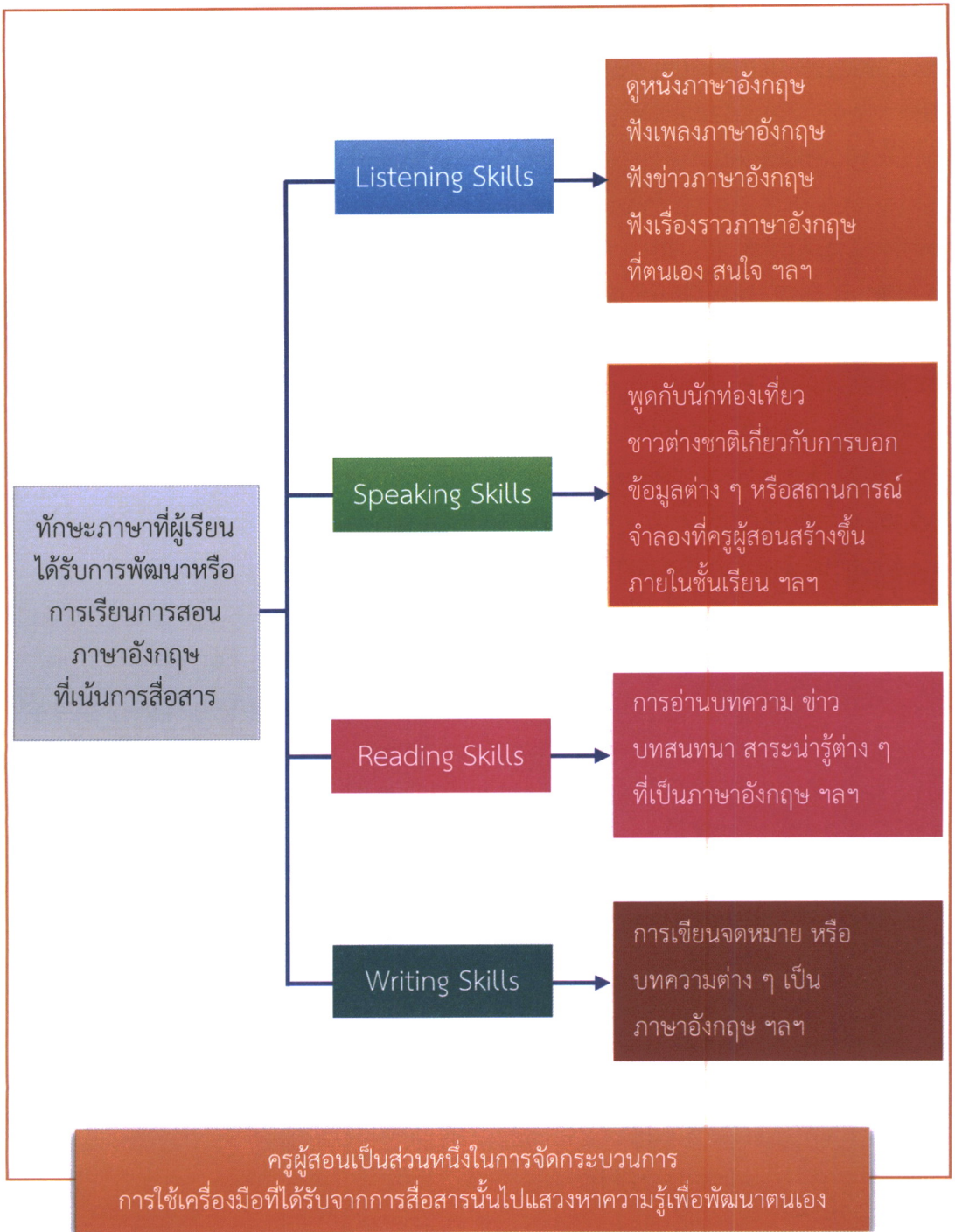
ส่วนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร ทักษะภาษาอังกฤษประกอบด้วยทั้งหมด 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ การพัฒนาภาษาอังกฤษหรือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสารนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะนึกถึงการฟัง และการพูด เป็นหลักเท่านั้น เมื่อครูผู้สอนนึกถึงเพียงแค่การฟัง และการพูด จะทำให้ครูผู้สอนหันไปเน้นเพียงแค่ 2 ทักษะที่กล่าวมา แต่นั่นไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง การพัฒนาภาษาอังกฤษหรือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร หมายถึง การเรียนการสอนที่ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สื่อสารทางภาษาซึ่งกันและกัน ซึ่งกระบวนการของการสื่อสารของภาษาที่ให้นิยาม คือ ผู้ส่งสาร ใช้ช่องทางหรือทักษะใดทักษะหนึ่งหรือทักษะสัมพันธ์ของภาษาอังกฤษเป็นตัวส่งสาร เพื่อให้สารนั้นไปยังผู้รับสาร จากนั้นในทางเดียวกันผู้รับสารจะต้องเลือกช่องทางในการรับสารซึ่งจะเป็นอัตโนมัติสอดคล้องกับผู้ส่งสารปฐมภูมิ และเลือกช่องทางที่จะส่งสารไปยังผู้ส่งสารปฐมภูมิอีกรอบเพื่อให้ครบกระบวนการ โดยมีครูเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังภาพ

แผนภาพ ทักษะภาษาที่นักเรียนได้รับการพัฒนาหรือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร

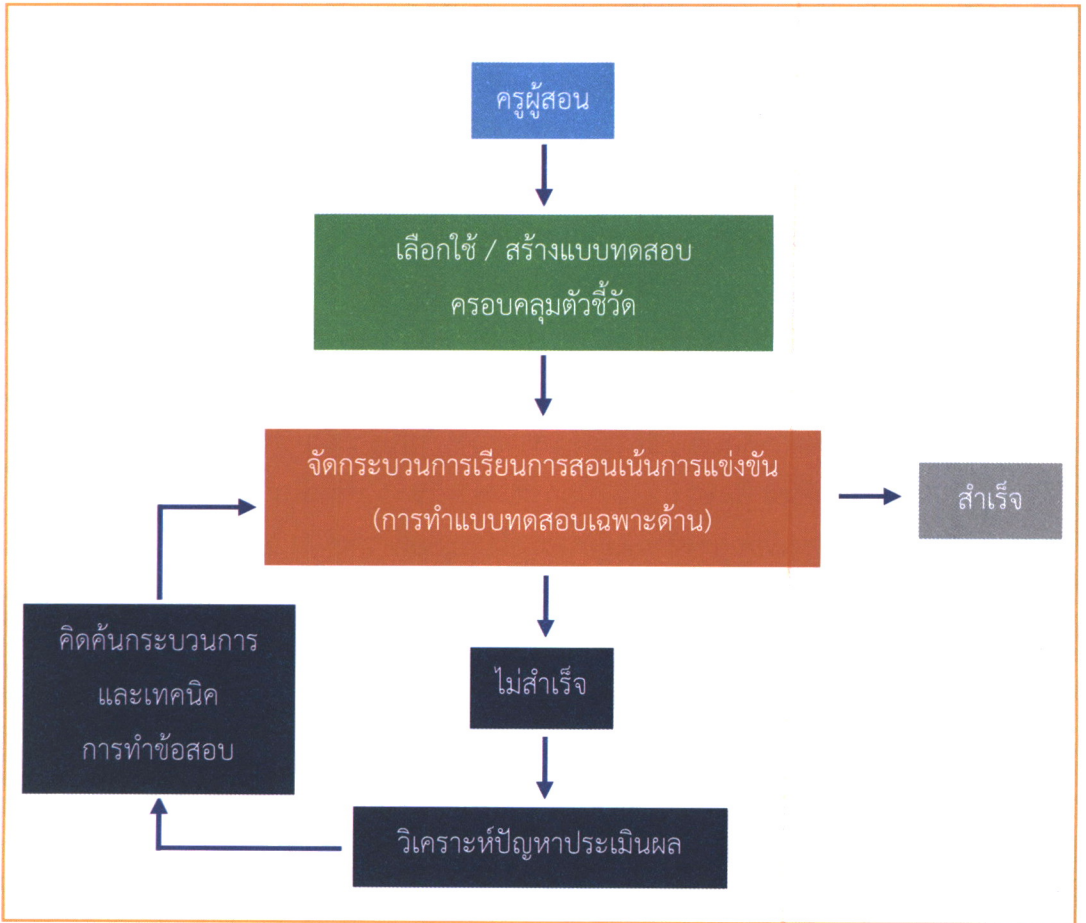
หากจะอธิบายแผนภาพแสดงการพัฒนาภาษาอังกฤษหรือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสารให้เข้าใจมากขึ้น คือ การสื่อสารภาษาอังกฤษนั้นจะเริ่มต้นจากผู้ส่งสาร เลือกใช้ช่องทาง คือ การพูด หรือ การเขียน เพื่อส่งสารไปยังผู้รับสาร จากนั้นผู้รับสารจะต้องเลือกรับสารโดยใช้ช่องทาง คือ การฟัง หรือ การอ่านในการรับสาร พร้อมทั้งผู้รับสารจะต้องเลือกใช้ช่องทาง คือ การพูด หรือ การเขียน ในการส่งสาร เพื่อสะท้อนตัวสารไปยังผู้ส่งสารเริ่มต้น จากนั้นผู้ส่งสารเริ่มต้นก็จะเลือกช่องทาง คือ การฟัง หรือ การอ่าน เพื่อรับสารอีกรอบ เป็นวัฏจักรแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จึงจะสมบูรณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร

ส่วนที่ 2 การใช้เครื่องมือที่ได้รับจากการสื่อสาร อันประกอบด้วย ความรู้และทักษะจากการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษที่ได้รับจากการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารนั้นไปแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองโดยเลือกใช้ช่องทางที่หลากหลายในการพัฒนา หมายถึง ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสารนั้นจะต้องนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นได้ การแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองนี้อาจจะเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนภายในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ได้ ยกตัวอย่างให้เห็นได้ชัดเจน เมื่อผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยทักษะการฟัง ผู้เรียนต้องนำทักษะการฟังไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เช่น ดูนั่งภาษาอังกฤษ ฟังเพลงภาษาอังกฤษ ฟังข่าวภาษาอังกฤษ หรือฟังเรื่องราวภาษาอังกฤษต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจ ในทำนองเดียวกัน เมื่อผู้เรียนเรียนรู้ทักษะการพูดในชั้นเรียนมาแล้ว ผู้เรียนจะต้องนำทักษะการพูดนั้นไปพูดในสถานการณ์จริง เช่น พูดกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกี่ยวกับการบอกข้อมูลต่าง ๆ หรือสถานการณ์จำลองที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นภายในชั้นเรียนก็ได้ เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการอ่านหรือทักษะการอ่านมาแล้ว ผู้เรียนต้องนำทักษะนั้นไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เช่น การอ่านบทความ ข่าว บทสนทนา สารความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ ในทำนองเดียวกับการเขียน ผู้เรียนจะต้องหาช่องทางในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง เช่น การเขียนจดหมาย หรือบทความต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ กระบวนการทั้งหมดเหล่านี้ครูผู้สอนต้องเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้เครื่องมือที่ได้รับจากการสื่อสารนั้นไปแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ดังภาพ

แผนภาพ แสดงกระบวนการการใช้เครื่องมือที่ได้รับจากการสื่อสารนั้นไปแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองของผู้เรียน

ส่วนที่ 3 เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนนี้ต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ใจความสำคัญของประโยคดังกล่าว ผู้เขียนได้สังเกตเห็นคำสำคัญ ได้แก่ “การแข่งขันสู่ประชาคมอาเซียน” ฉะนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนต้องเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในการทำแบบทดสอบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 การทดสอบ GAT ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมไปถึงข้อสอบ Test of English for International Communication (TOEIC) Test of English as a Foreign Language (TOEFL) และ International English Language Testing System (IELTS) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไรก็ตาม ครูมีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการแข่งขัน (การทำแบบทดสอบ) และครูต้องสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของการทดสอบในรูปแบบต่าง ๆ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วย เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ผู้เขียนในฐานะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนยางซ้ายพิทยาคมเล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงจัดให้มีการเปิดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการทดสอบมาตรฐาน (English For Standard Test) ขึ้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ตลอดจนบูรณาการในการออกแบบทดสอบที่สอดคล้องกับการทดสอบมาตรฐานที่กล่าวมาข้างต้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้กระบวนการดังภาพ

แผนภาพ แสดงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถในการแข่งขัน

จากแผนภาพแสดงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถในการแข่งขัน สามารถอธิบายกระบวนการได้ ดังนี้ ครูผู้สอนมีหน้าที่เลือกใช้เครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือ (แบบทดสอบ) ขึ้นมา เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการแข่งขัน (โดยเฉพาะการทำแบบทดสอบเฉพาะด้าน) เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้จนสำเร็จ กรณีที่ผู้เรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่สำเร็จ ครูผู้สอนต้องกลับมาวิเคราะห์และประเมินปัญหานั้นว่าเกิดจากสิ่งใด เช่น เกิดจากตัวครูผู้สอนไม่มีเทคนิควิธีการสอนที่เน้นการแข่งขัน หรือเกิดจากตัวผู้เรียน เป็นต้น เมื่อวิเคราะห์และประเมินเสร็จสิ้น ครูผู้สอนต้องคิดค้นกระบวนการเรียนการสอนใหม่ที่จะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งปรับใช้กระบวนการเรียนการสอนใหม่นั้นไปจัดกระบวนการเรียนรู้

สรุปความสำเร็จและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ CC&Ds

จากแนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักการคิดแบบ CC&Ds มุ่งเน้นการสื่อสาร สู่การแข่งขัน และพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม พบว่า จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน หรือ Ordinary National Educational Test (O-NET) ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.71 สูงกว่าระดับประเทศ และมีการเรียงลำดับโรงเรียนที่มีผลของค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยแต่เดิม พบว่า โรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม อยู่อันดับที่ 4 จาก 47 โรงเรียน และได้รับรางวัลสาระการเรียนรู้ดีเด่น ด้านผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 และสาระการเรียนรู้ดีเด่น ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.27 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับโรงเรียนสูงกว่าปีการศึกษา 2561 และมีการเรียงลำดับโรงเรียนที่มีผลของค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัยแต่เดิม พบว่า โรงเรียนยางซ้ายพิทยาคม อยู่อันดับที่ 9 จาก 47 โรงเรียน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากระบวนการ CC&Ds เป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล The Common European Framework of Reference for Language (CEFR) ระดับชั้นมัธยมศึกษา*. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก. สภาฯ. (2543). *การศึกษาความสามารถในการเขียนของนิสิตวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับสาขาวิทยาศาสตร์*. สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ayu Oktaviani & Asahi Fauzan. (2017). Teachers Perceptions about the Importance of English for Young Learners. *Journal of Linguistics, English Education and Art (LEEAA)*, 1(1), 1-15. <https://doi.org/10.31539/leea.v1i1.25>
- Karin Pethman Estliden. (2017). "Why Is It Important to Learn English?" : A Study of Attitudes and Motivation towards English and English Language Learning in Swedish Upper Secondary School. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1078032/FULLTEXT01.pdf>
- Reddy, P.S. (2012). Importance of English and Different Methods of Teaching English. *Journal of Business Management & Social Sciences Research (JBM&SSR)*, 1(3), 25-28.
- Srinivas, P. (2019). The Importance of Teaching Language Skills to the Second or Foreign Language Learners of English: A Comprehensive Study. *ACADEMICIA : An International Multidisciplinary Research Journal*, 9(4), 6-9. <http://doi.org/10.5958/2249-7137.2019.00061.2>